

Dieren in de psychiatrische hulpverlening. Larie of onderbouw?

A. Desloovere^{1,2}, L. Meers^{2,3}, W.E. Samuels⁴, S. Normando⁵, F.O. Ödberg³

¹ CIGB vzw – P.C. O. L. Vrouw van Vrede, Menen, België

² Belgisch Instituut voor Animal Assisted Therapy, Genk, België

³ Universiteit Gent, Laboratorium voor Ethologie, Merelbeke, België

⁴ CUNY, City University of New York, College of Staten Island NY, USA

⁵ Dipartimento di Scienze Sperimentali Veterinari, Università di Padova, Agripolis Legnare (PD), Italie

1. Introductie

- IADs worden recent toegepast binnen de Vlaamse psychiatrische hulpverlening
- Voordelen van IADs zouden o.a. verbetering van therapeutische relatie, katalysator voor emoties, emotionele support, daling van angst, verhoging van aandacht, verbetering van de motivatie, sociale voordelen etc. zijn
- Mogelijke nadelen van IADs zouden o.a. het gevaar van zoönose, allergische reacties, het gevaar voor en bijtongevallen, ongedierte, angsten voor dieren, extra werklast, risico's voor het schenden van het dierenwelzijn etc. zijn

Theoretisch kader

Interventies met assistentie van dieren betrekken doelbewust dieren bij therapeutische processen en verbeterprocessen. Ze omvatten zowel therapie, leren als activiteiten met assistentie van dieren (Lajoie, 2003; Samuels et al. 2006)

2. Methodologie

Respondenten

57 psychiatrische afdelingen geselecteerd volgens criteria

INCLUSIE	EXCLUSIE
West-Vlaanderen	Fysische problematiek
Psychiatrisch centrum – residentiële	Ambulante hulpverlening
Psychiatrisch verzorgingstehuis	Psychiatrische afdeling algemeen ziekenhuis

Vragenlijst

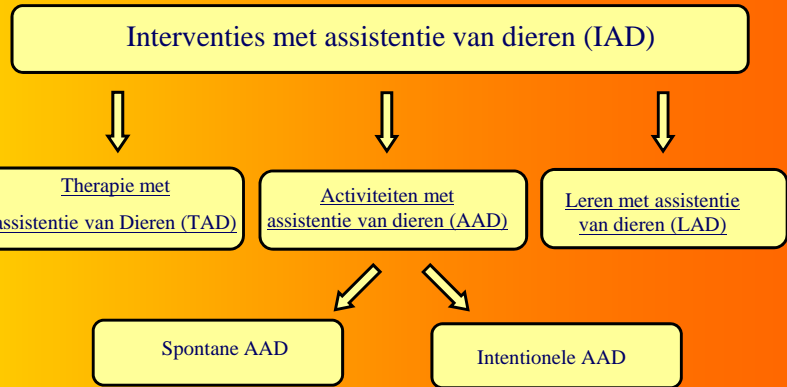
Dit onderzoek kadert binnen een follow up onderzoek (2004–2011) onder leiding van het Laboratorium voor Ethologie – UGent

Vragen met focus op

- Bekendheid en interesse van IADs
- De dieren, de doelgroep en de IAD-medewerkers
- Ervaringen met IADs in het verleden
- Toekomstperspectief voor lokale IADs
- Nood aan een adviescentrum en educatie?

Procedure

De vragenlijst werd telefonisch of tijdens een bezoek afgenomen

Samuels et al, 2006

3. Resultaten

Totaal	Gecontacteerd	Bereikt	Bereid
57	38 (66,67%)	38 (66,67%)	32 (56,17%)

- De resultaten tonen aan dat 68,75% psychiatrische afdelingen reeds dieren inzetten
- 59,37% houden dieren op de afdeling, voornamelijk vogels (63,16%), vissen (52,63%), schildpadden (10,53%), hamsters (10,53%), poezen (5,26%) en honden (5,26%)
- 21,87% werkt samen met een organisatie waar dieren aanwezig zijn
- Acht psychiatrische afdelingen voorzien therapie met assistentie van dieren
- Geen enkel dier werd voorafgaandelijk getraind of geselecteerd
- Het onderzoek toonde aan dat 57,89% van de respondenten aangaven dat de IADs een welzijnsrisico inhielden voor de dieren

4. Conclusie

De resultaten van deze studie tonen aan dat dieren al ingezet worden door psychiatrische verpleegkundigen binnen residentiële psychiatrische afdelingen (West-vlaanderen), en dit vooral voor recreatieve en afdelingsgerichte doeleinden. Het welzijn van deze dieren blijkt occasioneel voor problemen te zorgen. De pioniersgeest viert ondanks de huidige IAD-onderbouw alom. Educatie over IAD is aanbevolen voor psychiatrische verpleegkundigen.

Bronnen

- Samuels, W.E., Coultis, D., Meers, L., Ödberg, F.O., & Normando, S. (2006). Can an AAI educational programme improve animal welfare? Proceedings of the VDWE International Congress on Companion Animal Behaviour and Welfare. 119-128.
- Lajoie (2003). An evaluation of the effectiveness of using animals in therapy. Unpublished doctoral dissertation, Louisville, KY: Spalding University.
- Meers, L., Molenberghs, S., & Ödberg, F.O. (2010). Ergotherapie met assistentie van dieren: Therapie op maat of mythe? In Jaarboek ergotherapie 2010 (pp.127-136). W. Van Handenhoven (eds.). Belgium: Acco Uitgeverij.

Met dank aan...

De auteurs bedanken de respondenten en de Stichting Prins Laurent (ERWF) voor hun steun aan deze studie.